

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9

Očekávané výstupy

Jazyková výchova

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Komunikační a slohová výchova

- využívá základy studijního učení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Literární výchova

- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

Dílčí výstupy

Jazyková výchova

- žák dokáže rozlišit a příklady v textu doložit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznat přenesená pojmenování
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími
- žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- dokáže se orientovat i ve složitých souvětích
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu
- orientuje se v jazykovědných disciplínách
- uvědomuje si důležitost jazykové kultury
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

Komunikační a slohová výchova

- dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užít spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

- vhodně se zapojuje do diskuse, řídí ji a ve svých výstupech využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- v mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních a nonverbálních komunikačních prostředků
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů
- komunikuje kultivovaně, výstižně volí vhodné jazykové prostředky

Literární výchova

- interpretuje významy a smysl textu
- rozvíjí emocionální a estetické vnímání a hodnocení textu
- samostatně formuluje dojmy z četby, divadelního představení a filmu, vyjadřuje kritické názory na jejich obsah
- rozlišuje a charakterizuje literární žánry a druhy, uvede jejich představitele
- přiměřeně svým znalostem užívá při hodnocení literárně-teoretickou terminologii
- dokáže porovnat různá ztvárnění téhož námětu
- rozpozná základní rysy individuálního stylu autora
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní
- výrazně čte, ovládá v rámci svých možností vstup do role postavy
- vyhledává informace z různých zdrojů (knihovna, internet), samostatně je umí zpracovat do útvaru referátu.

Učivo:

Slovní zásoba a význam slova

Nauka o tvoření slov

Tvarosloví

Skladba

Pravopis

Zvuková stránka jazyka

Obecné výklady o jazyce

Sloh – výklad, popis, popis pracovního postupu, popis uměleckého díla, subjektivně zabarvený popis, charakteristika, výprava, úvaha, proslov, diskuse, fejeton.

Literatura – realismus, impresionismus, naturalismus, symbolismus, dekadence, futurismus, dadaismus, surrealismus, poetismus, vitalismus, civilismus, proletářská poezie)

Průřezová témata

MKV - Multikulturalita

Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných

Mezipředmětové vztahy

Ov – kulturní tradice a hodnoty, Úmluva o právech dítěte

Vkz – prevence sociálně patologických jevů

Př – základní podmínky života

Vv, Hv – umění 20. století

D – dějiny 20. století